

LR Vyriausybės kancleriui
LR Švietimo, mokslo ir sporto ministrui
LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos kancleriui

Dėl ŠMSM pavaldžių įstaigų pertvarkos

2019 m. balandžio 23 d.,
Vilnius

Pritariame LR Švietimo, mokslo ir sporto (ŠMSM) pradėtai pavaldžių įstaigų pertvarkai. Tačiau išnagrinėję Ministerijos 2019-04-18 Vyriausybei pateiktus trijų nutarimų projektus ([dokumento Nr. SR-1511](#)), atkreipiame dėmesį į kelis esminius siūlomos pertvarkos trūkumus.

Nutarimų projektų lydraštyje nurodyta, jog “Nutarimų projektais siekiama optimizuoti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavaldžių įstaigų tinklą, mažinti jų valdymo išlaidas, racionaliai naudoti materialinius ir finansinius išteklius. Ministerijos Vidaus audito skyriaus atliktas auditas (pažyma 2019 m. kovo 22 d. Nr. VA2-1(26.5-77)) nustatė, kad Ministerijai pavaldžiose įstaigose yra funkcijų dubliavimo atvejų, nebūdingų funkcijų vykdymo atvejų, finansinių resursų ir administravimo išlaidų netikslingo panaudojimo. Atsižvelgiant į tai, Ministerija numato reorganizuoti/likviduoti aukščiau nurodytas pavaldžias įstaigas.” Tačiau Ministerijos pateikti nutarimų projektai numato tik 5 iš 17 pavaldžių įstaigų, būtent Ugdymo plėtotės centro (UPC), Švietimo aprūpinimo centro (ŠAC), Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro (SPPC), VšĮ “Vaikų poilsis”, Broniaus Oškinio aviacijos mokyklos, pertvarką. Remdamiesi dokumento nuostata, jog bus priimami sprendimai ir dėl Lietuvos vaikų ir jaunimo centro, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro bei kitų įstaigų perdavimo savivaldybei ar kitiems subjektams, siūlome:

1. Prie kuriamos naujos Švietimo agentūros prijungti ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centrą, nes tai atitiktų Lietuvos Pažangos strategijoje 2030, Valstybinėje švietimo strategijoje 2013-2022 m. bei Geros mokyklos koncepcijoje numatytą formaliojo ir neformaliojo ugdymo papildomumą;
2. Atitinkamai primename, kad nacionalinė ŠMSM pavaldi nacionalinio lygmens įstaiga neturėtų pati teikti neformaliojo vaikų švietimo paslaugų (būrelių, edukacinių užsiėmimų, vasaros stovyklų ir pan.), juo labiau, kad tai pačiai įstaigai priskirtos ir šios srities kokybės priežiūros ir kitos kontrolės bei koordinavimo funkcijos. Tuo tarpu minimais nutarimų projektais tiesioginio paslaugų teikimo funkcija šioje įstaigoje dar labiau išplečiama. Todėl ir šių įstaigų pertvarkos kontekste siūlytume visų pirma peržiūrėti LMNŠC paskirtį bei funkcijas ir sistemiškai pertvarkyti neformaliojo vaikų švietimo politikos sistemą, įgyvendinimo, koordinavimo ir stebėsenos funkcijas perduodant naujai formuojamai nacionalinei švietimo agentūrai, o pačių paslaugų teikimą perduoti savivaldybių įstaigoms, nepelno organizacijoms arba kitiems rinkos teikėjams (tokį sprendimą prieš kelis metus priėmė Estijos valstybė).

-
3. Taip pat kviečiame priimti protokolinį nutarimą dėl Lietuvos vaikų ir jaunimo centro, kuris beveik išimtinai teikia neformaliojo vaikų švietimo paslaugas, daugiausia Vilniaus miesto vaikams, perdavimo savivaldybei.
 4. Atkreipiame dėmesį, jog dabartinis pateiktas siūlymas apima ne visas ŠMSM pavaldume esančias įstaigas, todėl kviečiame neatidėlioti ir su kitomis įstaigomis susijusių sprendimų, ypač Mokslo ir enciklopedijų leidybos centru, Kvalifikacijų plėtros ir profesinio mokymo centru, Švietimo informacinių technologijų centru, Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūra, Nacionalinio egzaminų centru, bei į jų priėmimą įtraukti ir visas suinteresuotąsias puses.
 5. Nutarimo projekte Nr. 3. Dėl VŠĮ „Vaikų poilsis“ nenurodyta, kaip bus naudojama VŠĮ „Vaikų poilsis“ poilsio stovyklų bei poilsio namų infrastruktūra, perdavus LMNŠC šios įstaigos funkcijas, todėl siūlome aiškiai įvardyti, kaip bus atsisakyta šių paslaugų teikimo.

Siūlomoje pertvarkoje įžvelgiame esminį trūkumą - reorganizacija planuojama, neatskyrus valstybei būdingų funkcijų ir viešųjų paslaugų, kurios gali būti perduotos nepelno organizacijoms arba įsigytos iš kitų rinkoje veikiančių subjektų, todėl šis reorganizacijos planas gali lemti tik formalų, mechaniską įstaigų ir funkcijų sujungimą, sprendžiant trumpalaikį tikslą įgyvendinti pertvarką, tačiau nesiekiant geresnės rezultatų kokybės ir švietimo valdymo efektyvumo.

Maloniai prašome atsižvelgti į išdėstytus argumentus ir siūlymus svarstant minėtus įstaigų pertvarkos projektus.

Judita Akromienė,
Švietimo NVO tinklo koordinatore

